

Speuren naar fossielen in het Haagse centrum

Miljoenen jaren oud

350 - 290 miljoen jaar geleden was er een ondiepe zee in West-Europa. Skeletjes van dode eencellige diertjes kwamen op de zeebodem terecht, door druk van bovenaf versteenden de onderste modderlagen tot kalksteen. De zee viel droog en de aardkorst kwam 100 meters boven zeeniveau te liggen.

Hardsteen en fossielen

Zowel in de Belgische Ardennen als in Ierland wordt dit hardsteen gewonnen: het Ierse hardsteen is zwart en bevat veel brachiopoden en slakkenhuizen; in het blauwgrijze Belgisch hardsteen vind je veel zeelelies en koralen. De fossielen zelf zijn wit van kleur. Met wat oefening kun je een aantal soorten voortaan makkelijk herkennen en wordt jouw buurt nog leuker.

Typen en vormen

- Brachiopoden: cirkel- en halvemaanvormige schelpfragmenten met een voet
- Slakkenhuis: groot langwerpige fossiel met twee gaten
- Zeeleliestengels (kleine witte rondjes): dieren die lijken op lelies
- Honingraatvormig koraalrif: kolonie van talloze millimetergrote neteldiertjes

Vragen, antwoorden en verloting

Bij de routebeschrijving staan een aantal vragen. De antwoorden kun je sturen naar info@ivndenhaag.nl onder vermelding van je naam en adres. Onder de goede antwoorden verloten wij een IVN-boekje over fossielen in de stad.

TIPS

1. Kijk naar beneden in de stoepranden en omhoog langs de gevelplaten.
2. Fossielen zijn beter zichtbaar, als je ze wat bevochtigt. Neem dus een flesje water en een sponsje mee
3. Afkortingen R = rechts; L = links; RA rechtsaf; LA = linksaf.

ROUTE

Start bij het standbeeld van Willem I voor Paleis Noordeinde. In de roze sokkel zitten overal kleine fossielen, het is wel goed zoeken. Soms vind je hier ook grote fossielen.

Vraag 1: aan welke kant tref je dit fossiel aan?

Als je door de week de wandeling doet, ga dan even het parkje in bij het hek waar "Gotische Zaal" staat vermeld. Het behoort bij de Raad van State en is een oase van rust met tal van mooie beelden. In het weekend is het hek gesloten. Terug weer door het hek en de wandeling vervolgen.

Loop naar het standbeeld van Koningin Wilhelmina. Ga de Paleisstraat in en houd rechts aan langs Hotel MövenPick. **RA** Oranjestraat in. Zoek goed aan de achterkant van de Raad van State bij de gevelplaten bij de ingang van de Parkeergarage "Parkstraat".

Vraag 2: onder welk straatnaambordje zie je dit fossiel ?

RA de Parkstraat in.

Links de RK kerk van Jacobus de Meerdere. In de spits hebben slechtvalken al jaren hun nest. Zie website www.parkstraatkerk-slechtvalken.blogspot.com. Blijf aan de even kant van de Parkstraat lopen.

Er zitten aan de kant van de gebouwen van de Raad van State veel kleine fossielen in de hardstenen gevels en vensterbanken.

Als je van Haagse Hofjes houdt, steek dan over en neem een kijkje achter de deur van no. 41-61 "Rusthof". Even binnen kijken is toegestaan. Dan weer terug naar de overkant.

Ga **RA** de Kneuterdijk op tot nr. 20, voormalig Paleis Kneuterdijk. Veel kleine fossielen op de traptreden en het bordes.

Steek de Heulstraat over en ga **L** over de zebra en **R** naar Kneuterdijk no. 5 en bekijk de vloer van Sigarenzaak la Casa del Habano. Daarna tot de hoek.

LA de Lange Vijverberg op. Kijk hier goed in de stoepranden en de bordestreden bij de statige panden. Ontdek een aantal fossielen in de traptreden van de residentie van de Duitse Ambassadeur op no. 8. Loop door tot de hoek en ga **RA** bij restaurant Fratelli over de zebra langs de Hofvijver over de Korte Vijverberg.

Steek over naar de huizen en kijk bij no. 5 naar de staanders voor dit pand en naar de grondplaat.

Vraag 3: Hoe heet het pand, waar je dit fossiel op aantreft?

Steek tegenover no. 2 over en speur aan de achterkant van het muurtje van de zijgevel van het Mauritshuis. De stoep loopt hier licht naar beneden naar de dienstingang. Veel mooie fossielen te zien. **RA** richting Binnenhof. Kijk nog even bij de ingang van het Mauritshuis naar de pilaren bij de entree.

Loop door de poort van het Binnenhof en houd de hele rechterzijde in de gaten, zowel onderste gevelplaten als de vensterbanken. Na no. 19 kom je **R** vanzelf bij de galerij, waar de ingang van de Eerste Kamer zich bevindt. Op de vloer wemelt het van de prachtigste grote fossielen. Heel veel zeelelies!

Houd de poort van het Binnenhof aan je rechterhand en loop naar de galerij aan de overzijde. No's 1B en 1C.

Binnen kun je het grote boek met de gevallen van WO II bekijken. Als je de galerij verder doorloopt vind je aan het eind in de vloer een heel groot fossiel.

Vraag 4: Hoe zou je dit fossiel noemen? Waar lijkt het op?

Loop nu naar de trap, die toegang geeft tot de Ridderzaal. Op de treden en op het bordes vind je een grote verzameling fossielen.

Hier eindigt de wandeling door het oude centrum van Den Haag. Kijk ook eens naar vloeren, stoepranden, gevels en vensterbanken in je woonomgeving. Er zijn zo veel fossielen te ontdekken.

De natuurgidsen van IVN Den Haag en omstreken zien je graag terug bij een van onze activiteiten. Kijk regelmatig op de website en blijf zo op de hoogte. Reacties op deze wandeling graag naar info@ivndenhaag.nl